

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Digeloven

Med lov nr. 271 af 8. juni 1977 om fremskudt dige for Tønder Marsk blev der tilvejebragt grundlag for en forbedring af stormflodssikringen af Tøndermarsken ved bygning af et fremskudt dige. Samtidig skabtes der mulighed for at løse indvandsproblemet i Tøndermarsken gennem indretning af et reservoir i det nyinddigeede område.

I bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, tillæg A sp. 4806-4809) blev der i forbindelse med omtalen af indvandsproblemet også peget på, at etablering af et vandareal mellem digerne ville have væsentlig betydning for fuglelivet i området. Bemærkningerne til digelovsforslaget indeholder tillige følgende bemærkninger om naturbeskyttelsesinteresserne.

»Vadehavet som helhed er et af vore vigtigste naturområder og betragtes også internationalt som sådant. I de bestræbelser, som udfoldes både herhjemme og internationalt, indgår, at vadeblader og marskenge ikke bør indskrænkes eller forringes. Hvor vitale sikkerhedsinteresser måtte betinge inddigning af vade- eller marskområder, bør disse naturværdier søges bevaret så vidt muligt.

Tøndermarsken må karakteriseres som et naturbeskyttelsesområde i nationalt perspektiv. Der er til området knyttet alment landskabelige, natur- og kulturgeografiske interesser, men specielt meget store fuglelivsinteresser i forbindelse med de udyrkede områder, Frederikskog Forland og områderne ved Vidåen bag det eksisterende dige. Det nuværende forland (ca. 1.100 hektarer) er det område, som vil blive stærkest berørt af det fremskudte dige, idet det vil blive omdannet til kogsland, hvilket bl.a. medfører bortfald af de tidvise overskyllinger med havvand. Forlandet har et fugleliv af betydning for hele landet, og i sammenhæng med vådområderne langs Vidåens nedre løb bag det eksisterende dige er hele området af danske sagkyndige betegnet som værende af international betydning, særlig for vandfugle. Fuglelivet er knyttet til de afgræssede strandenge og de tilstødende

vadeblader, herunder slikgårdene, som er etableret i forbindelse med landvindingen på stedet. Kombinationen af strandenge med lav vegetation og de åbne vadeblader med mindre vandsamlinger er de afgørende træk i levestedet, der betinger det rige fugleliv.

Bygningen af det fremskudte dige vil medføre en omdannelse af Frederikskog Forland, idet strandengene gradvis vil ændre karakter, ligesom kontakten mellem engene og vadebladerne vil blive brudt, hvilket vil få en negativ virkning for fuglelivet. Med henblik på at gøre denne virkning mindst mulig ønskes den nuværende driftsform med græsning opretholdt.

Nye saltpåvirkede marskenge på det ny forland (ca. 100 hektarer) kan delvis erstatte de inddigede områder. I det nye kogsland vil imidlertid reservoiret få den afgørende betydning for fuglelivet. Efter fredningsstyrelsens opfattelse ville det være ønskeligt med et reservoir af en størrelse på 450 hektarer.«

Med forslaget til digeloven var der således ikke taget stilling til, om en del af eller hele det nævnte reservoir burde indrettes som en saltvandssø. Nærmere retningslinjer for det inddigede områdes fremtidige anvendelse forudsattes fastlagt efter drøftelse og aftaler mellem alle interesserede myndigheder i det udvalg, som skulle nedsættes i henhold til lovforslagets § 5. Dette udvalg har afsluttet arbejdet med en fastlæggelse af de fysiske rammer for vejanlæg, reservoirdiger m.v., men har ikke behandlet spørgsmålet om selve reservoirområdets detailindretning og vandforhold. Udvalget er her efter ophævet.

2. Forslag om etablering af saltvandssø

Siden beslutningen om at bygge det fremskudte dige ud for Tønder Marsk blev truffet, har miljøministeriet undersøgt mulighederne for at gennemføre foranstaltninger, der kunne afbøde de alvorligste skader på naturforholdene, herunder navnlig de skader på fuglelivet i området, der uundgåeligt ville blive følgen af, at man med det fremskudte